

TUMU PARAU n°3.

TUATĀPAPARA'A 'IHIPAPA

PARAU n°2.

PĀRURURA'A I TE FAUFA'A 'IHIPAPA (TURE AOPAPA)

FA'AAURA'A NO EUROPA I NI'A I TE PĀRURURA'A I TE FAUFA'A TUMU 'IHIPAPA (fa'ahuru'ēhia) tei tārimahia i Malte i te 16 no tenuare 1992. Ture n°94-926 no te 26 no 'atopa 1994 e fa'ati'a nei ia ha'amanahia 'o ia i Porinetia farani na ni'a i te fa'aotira'a hau n° 1313 DRCL no te 3 no novema 1995 (JOPF n°46 no te 16 no novema 1995, 'api 2258).

'Ōmuara'a

Te mau Hau ato'a e mero no te Tōmite no 'Europa e te tahi atu mau Hau i 'āmui mai i roto i te Fa'aaura'a faufa'a tumu no 'Europa, o tei tārima mai i teie Parau Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia),

la hi'ohia te fā a te Tōmite no 'Europa 'oia ho'i te 'imira'a i te rāve'a no te tāhō'ēra'a i tō na mau mero no te aupurura'a e te fa'atianira'a i tō na mau mana'o pa'ari e tā na mau fa'aotira'a o tei riro 'ei faufa'a 'āmui no te tā'ato'ara'a ;

la hi'ohia te Fa'aura'a no 'europa i te pae no te tā'ere, tei tārimahia i Parii te 19 no tītema 1954, e 'oia ihoā ra te mau 'irava 1 e te 5 ;

la hi'ohia te Fa'aura'a no te aupurura'a i te faufa'a tumu patura'a fare no 'europa, tei tārimahia i Grenade i te 3 no 'atopa 1985 ;

la hi'ohia te Fa'aura'a no 'europa i ni'a i te mau hape ia au i te mau faufa'a tā'ere, tei tārimahia i Delphes i te 23 no tiunu 1985 ;

la hi'ohia te mau fa'auera'a a te 'Āpo'ora'a mero no te 'ohipa 'ihipapa, 'oia ihoā ra te mau fa'auera'a 848 (1978), 921 (1981) e te 1072 (1988);

la hi'ohia te mau fa'auera'a no R (89) 5 i ni'a i te pāururura'a e te ha'afaua'ara'a i te faufa'a tumu 'ihipapa i roto i te mau 'ohipa fa'anahora'a fenua i roto i te 'oire aore ra i te mata'eina'a ;

Ua pāpū ia na i te mea ra ē ua riro te faufa'a 'ihipapa o te tahi fenua 'ei rāve'a no te ha'amāramaramara'a i te huru o terā e terā nuna'a i te tau mātāmua ra ;

Ua pāpū ia na i te mea ē tei roto te faufa'a 'ihipapa no 'europa, 'o ia ho'i tei riro 'ei tāpa'o no te 'ite no te papara'a 'āi'a mai te tau mātāmua, i te fifi rahi no te 'ino e tupu ra i ni'a ia na na roto ānei i te mau 'ohipa fa'anahora'a fenua aore ra na roto i te mau fifi o te nātura iho, te mau herura'a huna aore ra te mau herura'a māramarama 'ore, aore ra no te nava'i 'ore o te ha'amāramaramara'a i te huirā'atira ;

Ua ha'apāpūhia te tītaura'a ia ha'amauhia, i te mau vāhi ato'a aita te reira i fa'a'ohipahia atu ra, i te mau rāve'a hi'opo'ara'a ture e te hi'opo'ara'a mata'i e tītauhia, e ia fa'aōhia te parau no te pāururura'a 'ihipapa i roto i te porotita no te fa'anahora'a fenua i roto i te mau te 'oire e te mau mata'eina'a, e tae noa atu i te parau no te ha'amahiera'a tā'ere ;

Ua ha'apāpūhia te parau no te pāururura'a i te faufa'a 'ihipapa o tei 'ore i riro 'ei hopoi'a noa na te Haunui 'o ia te tumu mātāmua, ua riro ato'a ra te reira 'ei hopoi'a na te tā'ato'ara'a o te mau fenua no 'europa, ia fa'aitihia te mau tumu a fifi ai te faufa'a 'ihipapa e ia fa'aitoitohia te pāururura'a i te reira, na roto maoti i te fārereira'a o te feiā anoparau no te 'aitauira'a i tō rātou mana'o e tō rātou 'aravihira'a ;

Ua 'itehia te faufa'a ia fa'anava'ihia te mau fa'auera'a i fa'ahitihia i roto i te Fa'aura'a no 'Europa no te pāururura'a i te faufa'a 'ihipapa, o tei tārimahia i Ronetona (Londres) i te 6 no mē 1969, no te tumu o te mau taura'a rau o te mau porotita fa'anahora'a fenua i te mau pae fenua 'europa mā, ua fa'aoti māite rātou mai teie i muri nei te huru :

Te aura'a o te faufa'a 'ihipapa

'Irava 1 :

1. Te fā o teie nei Fa'aura'a (fa'a'āpīhia) 'oia ia te pārorura'a i te faufa'a 'ihipapa 'ei puna no te mau 'ite o te nuna'a no 'europa tā'ato'a e 'ei rāve'a tuatāpapara'a faufa'a rahi i te pae no te papara'a 'āi'a e te 'ihi mata'ī.

2. No reira, e fa'arirohia 'ei tāpa'o no te faufa'a 'ihipapa te mau huru tao'a ato'a e ha'amāramarama mai ia tātou i te huru nohora'a ānei, te huru 'ohipara'a ānei e te mau huru tāpa'o ato'a e ha'apāpū mai ia tātou i te huru o te ta'ata tupu i te tau mātāmua ra, 'oia ho'i :

i) Na roto i te pārorura'a e te tuatāpapara'a e ti'a ia fa'anaho i te terera'a o te 'ā'amu o te mau nuna'a o te ao ato'a nei e tō rātou orara'a i roto i te nātura ;

ii) 'Ei rāve'a no te tuatāpapara'a, te vai ra te herura'a aore ra te mau tao'a ato'a i 'itehia, e ua rau atu ā te mau rāve'a mā'imira'a e vai nei i ni'a i te mau nūna'a e tō rātou vāhi orara'a ;

iii) E ha'amauhia teie fa'anahora'a i te roto i te 'ōti'a o te mau fenua i 'āmui mai.

3. E fa'aōhia i roto i te faufa'a 'ihipapa, te mau patura'a rau, te mau ti'ara'a fare rau, te mau fenua i fa'anahohia e te ta'ata, te mau tāpa'o no te tau mātāmua e te mau mea e fa'a'ati ra ia rātou, ia vai ānei te reira i ni'a i te fenua aore ra i raro a'e i te pape.

Fa'ata'ara'a i te faufa'a e te mau fa'anahora'a no te pārorura'a

'Irava 2 :

Te ha'apāpū nei na pae to'opiti nei i te fa'a'ohipara'a, ia au i te mau fa'ata'ara'a e au i terā e terā Hau, i te tahi fa'anahora'a ture no te pārorura'a i te faufa'a 'ihipapa e mito nei i :

i) Te ti'a'aura'a i te tahi tāpura o tā na faufa'a 'ihipapa e te 'āpapara'a i te mau patura'a rau aore ra o te mau area pāroruhia ;

ii) Te ha'amaura'a i te mau area 'ihipapa pāroruhia, noa atu aita e tao'a 'ihipapa e 'itehia ra i ni'a i te fenua aore ra i raro i te pape, no te aupurura'a i te mau tao'a rau e au ia tuatāpapahia e te u'i hou ;

iii) Te tita'ura'a e vai ra i ni'a i te ta'ata pāheru ia fa'a'ite 'o ia i te feiā mana e au i te 'itera'ahia mai o te tahi mau tao'a o te faufa'a tumu 'ihipapa e te tu'ura'a i te reira i roto i te tuatāpapara'a.

'Irava 3 :

No te aupurura'a i te faufa'a tumu 'ihipapa e te ha'apāpūra'a i te huru ravera'a mata'ī o te mau mā'imira'a 'ihipapa, te tītauhia nei te mau pae ato'a e ti'a nei :

i) Ia fa'anaho mai i te mau arata'ira'a pāpū no te horo'ara'a parau fa'ati'a e te hi'opo'ara'a o te mau herura'a tao'a e te mau huru 'ohipa 'hipapa ato'a, no te :

a) Araira'a i te mau herura'a 'ino aore ra te mo'era'a o te tahi mau tao'a o te faufa'a 'hipapa ;

b) Ravera'a i te mau herura'a e te mau pāherura'a 'hipapa ia au i te arata'ira'a mata'ī e mā te ha'apa'o māite :

- ia fa'a'ohipahia te mau rāve'a tuatāpapara'a e 'ore e fa'a'ino i te faufa'a 'hipapa ;

- ia 'ore te mau tao'a 'hipapa ia hua'ihia mai aore ra ia 'ore taua mau tao'a nei ia vaiiho-noa-hia mā te 'ore e fa'anahora'a no te aupurura'a, te 'atu'atura'a e te ti'a'aura'a maita'i ia rātou ;

ii) Ara-māite-ra'a ia ravehia te 'ohipa herura'a e te mau huru 'ohipa ataata ato'a e te feiā 'aravihi e o tei fa'ati'ahia no te arata'ira'a i taua mau huru 'ohipa ataata ;

iii) Anira'a i te parau fa'ati'a hou te ha'amatarā'a o te 'ohipa, ia fa'a'ohipa-noa-hia atu, ia au i te mau tītaura'a a te Haunui, i te mau mauha'a fāfā 'auri e tae noa atu i te mau huru mauha'a mā'imira'a i roto i te mā'imira'a 'hipapa.

'Irava 4 :

Ia fa'a'ohipa māite na pae e ti'a nei i te mau fa'anahora'a tano no te pāpurura'a i te faufa'a tumu 'hipapa ia au i te 'ōpuara'a, 'oia ho'i :

i) Te fatura'a mai te hau aore ra te fa'anahora'a 'o ia i te tahi mau tuha'a fenua pāpuruhia ;

ii) Te aupurura'a e te 'atu'atura'a o te faufa'a 'hipapa, i te vāhi iho a 'itehia ai taua mau tao'a ra ;

iii) Te fa'anahora'a i te tahi vāhi fa'ahereherera'a no te mau tao'a 'hipapa i fa'aāteahia i te vāhi i reira i 'itehia ai taua mau tao'a ra.

Aupuru-māite-ra'a i te faufa'a tumu 'hipapa

'Irava 5 :

Te ha'apāpū nei na pae e ti'a nei :

i) E 'imi māite rātou i te fa'atanora'a e te tū'atira'a o te mau tītaura'a o te 'ohipa 'hipapa e te fa'anahora'a maitata'i o te fenua mā te fa'ari'i manihini i te mau 'hipapa ia tauto'o mai :

a) I roto i te arata'ira'a no te tāpurara'a i te 'ohipa pāpurura'a, te 'ohipa 'atu'atura'a e te aupurura'a o te mau tahua 'ihipapa ;

b) I roto i te tere-māite-ra'a o te mau tāpurara'a 'ohipa fa'anahora'a fenua ;

ii) Ia feruri 'āmui te feiā 'ihipapa e te feiā fa'anaho fenua, no te :

a) Fa'ahuru'ē māite i te mau tāpura fa'anahora'a e riro i te fa'a'ino i te faufa'a tumu 'ihipapa ;

b) Fa'ata'a i te taime e te faufa'a moni e au no te ravera'a i te hi'opo'ara'a mata'ī o te tahi tahua 'ihipapa e te piara'a i te mau mana'o i putuputu mai ;

iii) Hi'opo'ara'a mai te mea ua ha'apa'o māite te mau tuatāpapara'a mata'ī i te faufa'a tumu 'ihipapa e te mau mea ato'a e tū'ati mai ia na ;

iv) Ferurira'a, i te taime a 'itehia mai ai te tahi faufa'a tumu 'ihipapa, mai te mea e ti'a ānei ia aupuru e ia pāruhia te reira i te vāhi iho i 'itehia ai taua faufa'a nei ;

v) Fāfā māite e 'ore ānei te tātarara'ahia te faufa'a nei i te huirā'atira e riro i te fa'a'ino i te reira.

Ha'afau'ara'a i te mau mā'imira'a e te aupurura'a 'ihipapa

'Irava 6 :

Ia tauto'o 'āmui na pae e ti'a nei no te :

i) Mitora'a i te faufa'a moni no te mau mā'imira'a 'ihipapa mai roto mai i te haunui, te haufenua ia au i tō rātou 'aravihira'a ;

ii) Ha'apūaira'a i te mau rāve'a e au no te pāpurura'a i te 'ohipa 'ihipapa :

a) Fa'anahora'a i te mau rāve'a maitata'i ato'a, i te taime a ravehia ai te tahi mau 'ohipa rarahi e te hau aore ra e te tahi ti'a tīvira, ia amohia te mau ha'amau'ara'a i te pae no te faufa'a 'ihipapa e te hau ānei aore ra e te taiete tīvira ānei ;

b) Fa'ahitira'a i roto i te tāpura ha'amau'ara'a, mai te mau ha'amau'ara'a e tāpurahia no te mau tuatāpapara'a rau i ni'a i te heipuni ānei aore ra i te fa'anahora'a fenua ānei, te mau tuatāpapara'a mata'ī ānei aore ra te mau mā'imira'a 'ihipapa, ia tāpura-ato'a-hia te mau ha'apurorora'a ato'a e te mau piara'a parau i ni'a i te mau mea ato'a e 'itehia mai.

Hutihutira'a e te ha'apurorora'a parau mata'ī

'Irava 7 :

No te fa'a'ōhiera'a i te tuatāpapara'a e te ha'apurorora'a o te mau faufa'a 'ihipapa, ia tauto'o māite na pae e ti'a nei no te :

- i) Ravera'a aore ra no te fa'a'āpīra'a i te mau fāfāra'a mana'o, te mau tāpura 'ohipa e te mau hoho'a fenua 'ihipapa i ni'a i te mau tuha'a fenua e ha'apa'ohia ra e rātou ;
- ii) Fa'anahora'a i te mau huru rāve'a ato'a e ti'a no te piara'a i te mau parau mata'ī i muri a'e i te tahi 'ohipa 'ihipapa, ia 'itehia te reira e te mau ta'ata 'aravihi i teie tuha'a 'ohipa 'ihipapa.

'Irava 8 :

Ia tauto'o māite na pae e ti'a nei no te :

- i) Fa'a'ōhiera'a i te 'aitauira'a mana'o i te fenua nei e na te ao nei mā te ha'apa'o maita'i ia 'ore taua mau piara'a ia fa'a'ino i te tā'ere e te faufa'a mata'ī o taua mau tao'a ra ;
- ii) Ha'afaua'ara'a i te mau 'aitauira'a mana'o i ni'a i te mau tuatāpapara'a 'ihipapa e te mau pāherura'a e ravehia ra, e ia 'āmui atu i te mau tāpura 'ohipa mā'imira'a na te ao.

Fa'atianira'a i mua te huirā'atira

'Irava 9 :

Ia tauto'o māite na pae e ti'a nei no te :

- i) Fa'anahora'a i te tahi mau tāpura ha'api'ira'a no te ha'amāramaramara'a i te huirā'atira e te ha'afaua'ara'a i te reira, ia hotu te hia'ai o te nuna'a i ni'a i te parau no te tau mātāmua ra e te mau fifi e riro i te ha'amo'e roa i tō na hiro'a tumu ;
- ii) Arata'ira'a mai i te huirā'atira i ni'a i te faufa'a o te mau tao'a 'ihipapa, te mau tahua rau, e ia tu'uhia te reira i mua i te aro o te tā'ato'ara'a.

Araira'a i te rave-huna-ra'a i te mau tao'a 'ihipapa

'Irava 10 :

Ia tauto'o māite na pae e ti'a nei no te :

- i) Fa'anahora'a i te 'aitauira'a parau ha'amāramaramara'a i rotopū i te haufenua e te mau pū mata'ī ato'a i ni'a i te mau herura'a 'ihipapa huna ;

ii) Fa'aarara'a i te haunui e tauto'o mai nei i teie fa'aura'a i te mau huru tao'a huru'e no roto mai i te mau herura'a huna aore ra no roto mai i te hunara'ahia o te mau tao'a no roto mai i te mau herura'a ti'a, e ia fa'atae-ato'a-hia te mau parau ato'a e o mai i roto i teie tumu parau ;

iii) Ha'amāramaramara'a i te mau fare manaha e te mau pū e piri mai, rātou o te ho'o mai i te mau tao'a 'hipapa mā te hi'opo'ahia e te haunui, ia ha'apa'o maita'i rātou i teie mau tao'a no roto mai i te 'ohipa huna ;

iv) Ha'amāramaramara'a i te mau fare manaha e te mau pū e piri mai, rātou o te ho'o mai i te mau tao'a 'hipapa mā te hi'opo'a-'ore-hia e te haunui :

a) Fa'ataera'a i teie parau fa'aura'a (fa'a'āpīhia) i te mau fare manaha e te mau pū e piri mai ;

b) Fa'aitoitora'a ia fa'aturahia teie fa'aura'a e te mau fare manaha ia au i te mau fa'ata'ara'a o te 'āhe'e 3 i ni'a nei ;

v) Fa'aitira'a, na roto i te fa'aarara'a, te ha'api'ira'a, te ha'amāramaramara'a, i te mau huru tapiho'ora'a tao'a 'hipapa no roto mai i te mau herura'a huna aore ra te hunara'a tao'a.

'Irava 11 :

Aita e 'irava i roto i teie fa'aura'a e ha'afau'afa 'ore nei i te mau fa'aura'a e vai nei aore ra e fa'atupu-noa-hia atu i rotopū i te tahi mau ti'a, i ni'a i te tapiho'ora'a huna o te mau tao'a 'hipapa aore ra tō rātou fa'aho'ira'ahia i roto i te rima o tō rātou fatu mau. .

Auturuturura'a mata'i

'Irava 12 :

Ia tauto'o māite na pae e ti'a nei no te :

i) Tauturura'a i te pae mata'i na roto'a i te 'aitauira'a mana'o 'aravihi i ni'a i te tumu parau o te faufa'a tumu 'hipapa ;

ii) Fa'a'ōhiera'a, ia au i te mau ture o terā e terā fenua aore ra i te mau fa'aura'a ato'a, i te 'aitauira'a mana'o o te feiā 'aravihi i te pae no te faufa'a tumu 'hipapa, na roto ato'a ānei i te ha'api'ira'a tāmau.

Hi'opo'ara'a i te fa'a'ohipara'a o teie Fa'aura'a (fa'a'āpīhia)

'Irava 13 :

Ia au i teie Parau Fa'aaura'a, ia ha'amauhia te tahi tōmite anoparau, tei ha'amanahia e te Tōmite Fa'aterehau no te Tōmite no Europa ia au i te 'irava 17 no te Papatere no te Tōmite no Europa, nā na e ha'apa'o mai i te fa'a'ohipara'ahia o teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) e 'oia ihoā ra :

i) Te fa'ataera'a tāmāu i te Tōmite Fa'aterehau no te Tōmite no Europa i te tahi parau fa'ata'ara'a i ni'a i te huru no te mau fa'aturera'a pāururu'a o te faufa'a tumu 'hipapa i roto i te mau fenua e ō mai nei i roto i teie Fa'aaura'a e i te fa'a'ohipara'a o te mau fa'aturera'a e vai nei i roto ;

ii) Te tu'ura'a i mua i te Tōmite Fa'aterehau no te Tōmite no Europa i te mau huru fa'anahora'a e fa'a'ohipa nei i teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia), 'oia ato'a i te pae no te mau 'ohipa 'āmui e te fa'ahuru'ēra'a i teie Fa'aaura'a nei, e tae noa atu i te parau no te ha'amāramaramara'a i te huirā'tira i ni'a i te mau fā o teie nei Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia).

iii) Te horo'ara'a i te Tōmite Fa'aterehau no te Tōmite no Europa, i te mau mana'o 'āpī no te ani-manihini-ra'a i te mau fenua 'ē'ē, e'ere i te mero no te Tōmite no Europa ia tomo mai i roto i teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia).

Fa'ata'ara'a hope'a

'Irava 14 :

1. Te vai ineine nei teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) ia tu'urimahia e te mau Hau ato'a e mero rātou no te Tōmite no Europa e tae noa atu i te mau Hau 'ē atu e vai nei i roto i te fa'aaura'a tā'ere no europa. E tu'uhia 'o ia nei i mua i te mana'o fa'ari'i aore ra no te ha'amanara'a. Na te Papa'i parau rahi no te Tōmite no Europa e fa'aineine mai i te mau rāve'a no te fa'ari'ira'a e te ha'amanara'a.

2. E 'ore e ti'a i te hō'ē Hau tei fa'aō mai i roto i teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia), i tārimahia i Ronetona i te 6 no mē 1969, ia fa'atae mai i tā na rāve'a fa'ari'ira'a aore ra ha'amanara'a mai te mea aita 'o ia i pāto'i na mua i te Fa'aaura'a e fa'ahitihia ra.

3. E ha'amata māite teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) e ono 'āva'e i muri a'e i te tai'o mahana a fa'ahiti ai te rahira'a e maha Hau, 'ei toru a'e ra Hau mero no te Tōmite no Europa, i tō rātou mana'o fa'ari'i i te tā'amura'a ia rātou i teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) ia au i te mau fa'ata'ara'a i ni'a atu..

4. Mai te mea noa atu, na roto i te fa'a'ohipara'ahia o na 'āhe'e e piti i ni'a noa mai, e ha'amata maoti te pāto'ira'ahia o teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) no te 6 no mē 1969 e aita te Fa'aaura'a nei i ha'amata atu ra, e ti'a i te hō'ē Hau i fa'aau i te ha'apāpū, i te taime a fa'atae ai 'o ia i tā na rāve'a ha'amanara'a e te fa'ari'ira'a, i te mea ē e tāmāu ā 'o ia i te fa'a'ohipa i te fa'aaura'a no te 6 no mē 1969 e a tae noa atu i te taime a ha'amata ai teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia).

5. E ha'amata teie Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia) i te 'ohipa no te tā'ato'ara'a o te mau Hau o tei tārima i teie Fa'aaaura'a nei e o te fa'a'ite i tō rātou mana'o fa'ari'i i teie Fa'aaaura'a e ono 'āva'e i muri a'e i te fa'ataera'ahia te rāve'a fa'ari'ira'a e te ha'amanara'a.

'Irava 15 :

1. I muri a'e i te ha'amata'ara o teie nei Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia) i te 'ohipa, e ti'a i te reira taime i te Tōmite no Europa i te tītau manihini i te tahi atu mau Hau e'ere i te mero no te Tōmite e te 'Āmuira'a Faufa'a no Europa ia fa'aō mai i teie Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia), na ni'a i te tahi fa'aotira'a tei ravehia ia au i te 'irava 20 (d) no te Papatere no te Tōmite no Europa, e ia au i te fāito reo hope o te mau ti'a i fa'aau e o tei ha'amanahia no te pārahi 'ei mero no teie Tōmite.

2. No te mau Hau ato'a o tei fa'aau mai aore ra no te mau mero ato'a no te Tōmite Tapiho'ora'a 'Āmui no Europa, ia fa'aō mai rātou, e ha'amata ia teie Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia) i te 'ohipa e ono 'āva'e i muri a'e i te tai'o mahana a fa'ataehia ai te rāve'a fa'aaaura'a i te Pāpa'i parau rahi no te Tōmite no Europa.

'Irava 16 :

1. E ti'a i te tahi Hau, i te taime tu'ura'arima aore ra i te taime no te tu'ura'a i tā na rāve'a Fa'ari'ira'a e ha'amanara'a aore ra no te fa'aaaura'a mero, ia mā'iti i te Hau aore ra i te mau Hau e riro i te ma'irihia e teie Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia).

2. E ti'a i te tahi Hau, i te tahi taime e au ia na i muri iho, ia fa'atae i te tahi parau ha'apāpūra'a i te Pāpa'iparau rahi no te Tōmite no Europa, no te fa'a'ā'anora'a i te mau fa'ata'ara'a a teie nei Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia) i ni'a i te tahi Hau o tei fa'ahitihia i roto i te parau ha'apāpūra'a nei. E ha'amata ia te Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia) i ni'a i taua Hau ra e ono 'āva'e i muri a'e i te tāpaera'a o te parau ha'apāpūra'a i roto i te rima o te Pāpa'iparau rahi nei.

3. E ti'a te mau fa'ahitira'a parau ato'a i ravehia ia au i na 'āhe'e e piti i muri nei i te fa'aāteahia, no te mau Hau e fa'ahitihia nei i roto i terā ra fa'ahitira'a parau, na roto i te tahi parau e fa'ataehia i te Pāpa'iparau rahi. E ha'amata māite te reira e ono 'āva'e i muri a'e i te tāpaera'a o taua parau i roto i te rima o te Pāpa'i parau rahi.

'Irava 17 :

1. E ti'a i te tahi pae e ti'a nei, i te taime e au ia na, ia pāto'i i teie nei Fa'aaaura'a (fa'a'āpīhia) mā te fa'atae i te tahi parau i te Pāpa'iparau rahi no te Tōmite no Europa.

2. E ha'amata māite te pāto'ira'a nei e ono 'āva'e i muri a'e i te tāpaera'a o te parau nei i roto i te rima o te Pāpa'iparau rahi.

'Irava 18 :

E fa'aara maoti te Pāpa'i parau rahi o te Tōmite no Europa i te mau Hau mero i fa'aau i te Parau Fa'aaura'a Tā'ere no Europa, e tae noa atu i te mau Hau ato'a e i te mau Hau 'āmui no te 'Āmuira'a tapiho'ora'a faufa'a no Europa o tei fa'aō mai aore ra o tei tītau-manihini-hia ia fa'aō mai i teie nei Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) :

i) I te mau tu'ura'arima ato'a;

ii) I te fa'ataera'ahia mai o te tahi rāve'a fa'ari'ira'a, fa'aōra'a e ha'amanara'a ;

iii) I te mau tai'o mahana fa'a'ohipara'a o teie nei Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia), ia au i tā na mau 'irava 14, 15 e te 16 ;

iv) i te mau huru parau mana ato'a, parau fa'aarara'a aore ra te parau ha'amāramaramara'a ato'a i ni'a i teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia) ;

No reira, te feiā i tārima i raro nei o tei ha'amanahia no te reira tuha'a 'ohipa, i tārima ai i teie nei Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia).

Ravehia i Malte, i te 16 no tenuare 1992, i te reo farani e te reo peretāne, ua ha'amanahia na parau to'opiti nei, 'ei hō'ē noa hoho'a tumu o te tu'uhia i roto i te piha putuparau a te Tōmite no Europa. E fa'atae māite te Pāpa'iparau rahi no te Tōmite no Europa i te mau Hau mero tāta'i tahi no te Tōmite no Europa i te tahi hoho'a ha'amanahia, i te tahi atu mau Hau e ti'a nei i roto i te Parau fa'aaura'a tā'ere no Europa, e tae noa atu i te mau Hau ato'a, e'ere i te mero aore ra i te Tōmite tapiho'ora'a no europa o tei tītau-manihinihia ia fa'aō mai i roto i teie Fa'aaura'a (fa'a'āpīhia).

